

Organisatie in de buurt

***Over bewonersorganisaties
en club-/buurthuizen***

Enquête leefbaarheid en veiligheid 2008

Bureau Onderzoek Gemeente Groningen

Bureau Onderzoek is ondergebracht bij de dienst Sozawe van de Gemeente Groningen

Organisatie in de buurt

***Over bewonersorganisaties
en club-/buurthuizen***

Enquête leefbaarheid en veiligheid 2008

Auteur: Mayan van Teerns

Bureau Onderzoek Gemeente Groningen, april 2009

Bureau Onderzoek heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. De uitkomsten	9
2.1 Vertegenwoordiging door bewonersorganisaties	9
2.2 Gebruik van club- en buurthuizen	13

1. Inleiding

In het najaar van 2008 heeft de gemeente Groningen zijn burgers voor de zevende keer geënquêteerd over leefbaarheid en veiligheid. De enquête wordt iedere twee jaar gehouden in het kader van het Grote Stedenbeleid (GSB). Een van de doelstellingen van dit landelijke beleid is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in grote steden. Het monitoren van de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving is een van de instrumenten om na te gaan of deze doelstelling wordt bereikt. Maar ook als onderlegger voor het gemeentelijk beleid is deze monitor van belang. De uitkomsten zijn regelmatig aanleiding voor beleidswijzigingen of –aanpassingen op stads-, wijk- en/of buurtniveau.

Net als in de voorgaande peiljaren hebben inwoners van de gemeente op grote schaal vragen beantwoord over hun beleving van de leefbaarheid en veiligheid in de eigen woonomgeving; ruim 6.000 inwoners van de gemeente Groningen hebben de vragen beantwoord. Over de resultaten is het rapport 'Balans van Stad en wijken' uitgebracht¹.

Deze rapportage behandelt de resultaten van een aantal extra vragen die aan de enquête zijn toegevoegd. De extra vragen gaan over vertegenwoordiging door de wijkorganisaties en het gebruik van club- en buurthuizen.

De gemeente wil bijdragen aan het realiseren van sterke buurten waar de mensen sámenleven, en waar de bewoners zoveel mogelijk zelf bepalen wat er met de woonomgeving gebeurt. Goede wijkorganisaties die de buurtbewoners representeren en club- en buurthuizen vormen hierin belangrijke schakels.

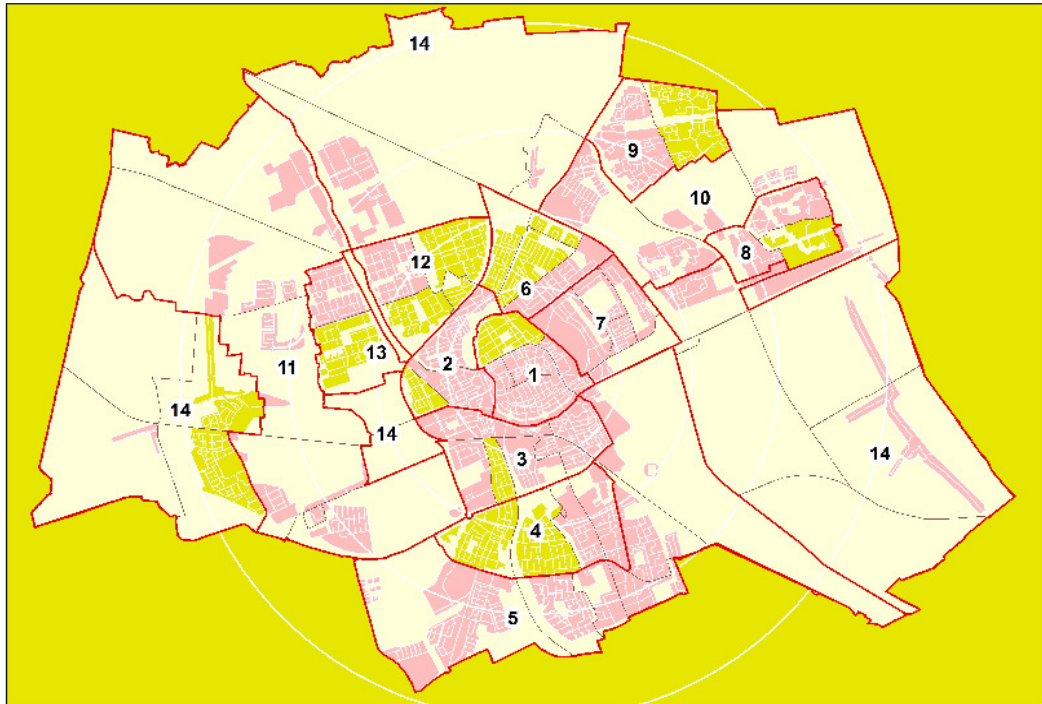
Vraagstelling

De vraagstelling van dit deel van het onderzoek luidt als volgt:

1. *Hoe vindt u dat de bewonersorganisatie van uw buurt u vertegenwoordigt?*
2. *Hoe vaak maakt uw huishouden gebruik van het club- of buurthuis in uw buurt of wijk?*

¹. 'Balans van Stad en wijken' is tegen kostprijs te verkrijgen bij het Gemeentelijk InformatieCentrum, gemeente Groningen, en in te zien en af te halen op www.bureauonderzoek.nl.

Figuur 1.1 Wijk- en buurtindeling

1. Centrum
Binnenstad-noord	8. Lewenburg
Lewenburg-zuid
2. Oranjewijk/Schilderswijk
Kostverloren	9. Beijum
Beijum-oost
3. Oud-zuid
Grunobuurt	10. Nieuw-oost
4. Nieuw-zuid corporatief
De Wijert-noord
Corpus den Hoorn	11. Nieuw-west
5. Nieuw-zuid particulier	12. Paddepoel
Tuinwijk
Selwerd
Paddepoel-zuid
6. Korreweg/De Hoogte
Indische buurt
De Hoogte	13. Vinkhuizen
Vinkhuizen-zuid
7. Oosterparkwijk	14. Hoogkerk/De dorpen
Hoogkerk

Wijk- en buurtindeling

De rapportage presenteert de resultaten van de enquête op stads-, wijk- buurtniveau. Het wijkniveau volgt de indeling vanuit het Grote Stedenbeleid, in veertien wijken.

In een aantal van deze wijken wordt ook gekeken naar aandachtsbuurten. Dit zijn er ook veertien. Dit zijn vooral buurten met een groot aandeel corporatiewoningen, een zekere achterstand op sociaaleconomisch gebied en een als minder goed beoordeelde kwaliteit van de woonomgeving. Bijna alle aandachtsbuurten zijn ook wijkvernieuwingsgebieden.

Een heel andere aandachtsbuurt is Hoogkerk in de wijk Hoogkerk/de dorpen. Deze wijk beslaat de landelijke en relatief schaars bebouwde gebieden aan de rand van de gemeente. In deze 'wijk' ligt een aantal dorpen, elk met hun eigen karakter. Hoogkerk is hierin verreweg het grootste, en is ook groot genoeg om afzonderlijk te worden gemeten. De wijk- en buurtindeling is terug te vinden in figuur 1.1.

Enquêteren via telefoon en internet

De vragenlijst is evenals voorgaande keren voorgelegd aan inwoners van de stad die tenminste 18 jaar zijn. Het feit dat steeds minder mensen een vaste telefoon hebben, is twee jaar geleden reden geweest te onderzoeken of de representativiteit van de respondenten kon worden verbeterd door (ook) via internet te enquêteren. Naar aanleiding van de uitkomsten van dat onderzoek is gekozen voor een methodemix van enquêteren via telefoon en via internet, elk de helft.

Door het inzetten van eigen enquêteurs en de eigen enquêtewebsite www.leefbaarheidveiligheid.nl hebben we in 2008 in totaal 6.021 inwoners van Groningen geënquêteerd. Met een brief van de burgemeester zijn deze personen vooraf op de hoogte gesteld van het onderzoek, of is hen verzocht de vragenlijst op internet in te vullen. In de volgende paragraaf worden de beide enquêtemethoden met elkaar vergeleken.

Steekproef en respons

Dit onderzoek leidt tot conclusies voor zowel de stad als geheel als voor de afzonderlijke wijken en aandachtsbuurten. Daarom moest er voor worden gezorgd dat er voldoende personen uit de verschillende gebieden aan het onderzoek meewerkten. Het aantal is bepaald op 250 per wijk of aandachtsbuurt. Dit is gerealiseerd door middel van een zogenaamde getrapte steekproef: per methode is per wijk en per buurt telkens afzonderlijk een steekproef getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

In totaal hebben we bijna 4.200 personen telefonisch benaderd, en 21.800 om via internet te reageren. Hiervan hebben er uiteindelijk 2.687 telefonisch en 3.334 via internet aan de enquête meegewerkt, in totaal 6.021 respondenten. Dat komt neer op 64 procent voor de telefonische enquête en 15 procent voor de internetenquête.

Representativiteit

Uit analyse is gebleken dat de verdeling van de kenmerken leeftijd en geslacht in de responsgroep sterk kan verschillen met die in de totale populatie. Dit is zo goed mogelijk opgevangen middels de steekproeftrekkingen. Om de populatie van de verschillende wijken en buurten zo goed mogelijk te representeren is verder een weging toegepast.

Omdat wijken qua inwonertal nogal variëren, is om uitspraken te kunnen doen over de stad als geheel, nog een extra weging toegepast. Deze weging weerspiegelt naast de geslachts- en leeftijdsverhoudingen ook het inwonertal per wijk.

Beide enquêtemethoden zijn in iedere geografische eenheid even zwaar meegewogen.

Ervaringsgegevens

De resultaten van dit onderzoek vinden hun basis in een enquête. Daarin wordt bewoners gevraagd naar *ervaringen* die samenhangen met de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen woonomgeving.

Voor meer informatie over de opzet van de Enquête leefbaarheid en veiligheid verwijzen we naar 'Balans van Stad en wijken'².

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de uitkomsten van de enquête. In paragraaf 2.1 behandelen we de vertegenwoordiging door de bewonersorganisatie, en in paragraaf 2.2 staat het gebruik van club- en buurthuizen.

² Deze rapportage is tegen kostprijs te verkrijgen bij het Gemeentelijk InformatieCentrum, gemeente Groningen, en in te zien en af te halen op www.bureauonderzoek.nl.

2. De uitkomsten

2.1 Vertegenwoordiging door bewonersorganisaties

Op de vraag 'Hoe vindt u dat de bewonersorganisatie van uw buurt u vertegenwoordigt?' konden respondenten ook vermelden dat er volgens hen geen bewonersvereniging is in hun wijk of buurt. Zo meten we met deze vraag zowel de bekendheid van bewonersverenigingen als de tevredenheid over hun activiteiten.

Tussen de 22 en 44 procent van de buurt- en wijkbewoners geeft aan het niet te weten, geen antwoord te hebben, of dat niet te willen geven. Gemiddeld is dit 36 procent. Dat is vergelijkbaar met scores op vragen over zaken waar lang niet alle stadbewoners mee te maken hebben, zoals voorzieningen voor kinderen, jongeren, ouderen en mensen met beperkingen. Deze antwoordcategorie laten we verder buiten beschouwing.

Tabel 2.1 Hoe vindt u dat de bewonersorganisatie van uw buurt u vertegenwoordigt? 2008

	goed (genoeg)	niet goed (genoeg)	hier is geen bewonersvereniging
Centrum	87%	13%	61%
Oranjewijk/Schilderswijk	91%	9%	25%
Oud-zuid	87%	13%	22%
Nieuw-zuid corporatief	83%	17%	26%
Nieuw-zuid particulier	92%	8%	36%
Oosterparkwijk	77%	23%	29%
Korrewegwijk/De Hoogte	80%	20%	44%
Lewenborg	66%	34%	35%
Beijum	72%	28%	22%
Nieuw-oost	88%	12%	21%
Paddepoel	81%	19%	30%
Vinkhuizen	82%	18%	30%
Nieuw-west	84%	16%	17%
Hoogkerk/de dorpen	81%	19%	42%
STAD	83%	17%	32%
Binnenstad-noord	88%	12%	37%
Kostverloren	79%	21%	7%
Grunobuurt	82%	18%	43%
Corpus den Hoorn	89%	11%	23%
De Wijert-noord	84%	16%	14%
Indische buurt	72%	28%	35%
De Hoogte	73%	27%	35%
Lewenborg-zuid	83%	17%	29%
Beijum-oost	69%	31%	24%
Selwerd	74%	26%	30%
Tuinwijk	84%	16%	21%
Paddepoel-zuid	80%	20%	27%
Vinkhuizen-zuid	80%	20%	18%
Hoogkerk	72%	28%	59%

Tabel 2.1 bevat de verdeling van de antwoorden in de onderscheiden delen van de gemeente.

Bekendheid bewonersverenigingen varieert van buurt tot buurt

Gemiddeld zegt 32 procent van de stadjes dat er volgens hem geen bewonersvereniging in zijn buurt of wijk is. In de aandachtsbuurt Kostverloren is dit percentage verreweg het laagst, met 7 procent. In de buurten De Wijert-noord en Vinkhuizen-zuid en de wijk Nieuw-west is dit minder dan 20 procent.

In buurt Hoogkerk en wijk Centrum is volgens 60 procent van bewoners geen bewonersvereniging. Dit zegt ook meer dan 40 procent in de Korrewegwijk/De Hoogte, de Grunobuurt en Hoogkerk/de dorpen.

Wie een oordeel heeft over de wijkorganisatie voelt zich goed (genoeg) vertegenwoordigt

Van degenen met een mening over de vertegenwoordiging door de bewonersorganisatie is overal in de gemeten gebieden minstens tweederde positief. Gemiddeld zegt 83 procent zich goed (genoeg) vertegenwoordigt te voelen door de bewonersvereniging.

De hoogste percentages vinden we in de wijken Nieuw-zuid particulier en Oranjewijk/Schilderswijk. Hier is meer dan 90 procent tevreden over de vertegenwoordiging door de bewonersorganisatie. Iets minder dan 90 procent tevreden bewoners zijn er in Corpus den Hoorn, Binnenstad-noord en Nieuw-oost.

In de wijk Lewenborg zien we het hoogste percentage bewoners dat vindt dat de bewonersvereniging hen niet goed (genoeg) vertegenwoordigt; 34 procent. De volgende posities worden bekleed door Beijum-oost, de Indische buurt, Hoogkerk en Beijum.

Tabel 2.2 Hoe vaak maakt uw huishouden gebruik van het club- of buurthuis in uw buurt of wijk? 2008

	ongeveer 2x per maand of vaker	ongeveer 1x per maand	ongeveer 1x per jaar	nooit	hier is geen club- of buurthuis
Centrum	2%	2%	5%	92%	20%
Oranjewijk/Schilderswijk	5%	2%	8%	86%	9%
Oud-zuid	5%	3%	6%	85%	7%
Nieuw-zuid corporatief	9%	3%	10%	78%	5%
Nieuw-zuid particulier	5%	3%	7%	85%	17%
Oosterparkwijk	2%	3%	6%	90%	4%
Korrewegwijk/De Hoogte	4%	5%	8%	83%	4%
Lewenborg	10%	4%	9%	77%	2%
Beijum	8%	5%	8%	79%	2%
Nieuw-oost	9%	8%	21%	62%	5%
Paddepoel	9%	2%	9%	79%	6%
Vinkhuizen	12%	4%	6%	78%	2%
Nieuw-west	10%	5%	6%	79%	44%
Hoogkerk/de dorpen	19%	8%	13%	60%	11%
STAD	7%	4%	8%	81%	10%
Binnenstad-noord	1%	1%	1%	97%	16%
Kostverloren	8%	1%	11%	79%	5%
Grunobuurt	3%	1%	6%	90%	6%
Corpus den Hoorn	9%	3%	5%	83%	7%
De Wijert-noord	7%	2%	11%	80%	2%
Indische buurt	2%	5%	8%	85%	3%
De Hoogte	9%	4%	10%	76%	3%
Lewenborg-zuid	9%	5%	16%	70%	1%
Beijum-oost	7%	2%	11%	80%	1%
Selwerd	8%	4%	10%	79%	5%
Tuinwijk	8%	4%	5%	84%	3%
Paddepoel-zuid	10%	4%	10%	76%	4%
Vinkhuizen-zuid	21%	6%	7%	65%	2%
Hoogkerk	13%	4%	7%	76%	8%

2.2 Gebruik van club- en buurthuizen

Ook bij de vraag naar gebruik van club- en buurthuizen krijgen we via de antwoordcategorieën antwoord op twee vragen. Respondenten konden een gebruiksfrequentie aangeven, of melden dat er volgens hen geen club- of buurthuis is hun buur of wijk is.

Tabel 2.2 bevat een neerslag van de antwoorden per deel van de stad. Het eerste deel van de tabel beslaat de frequentie waarmee respondenten club- en buurthuizen bezoeken. Het tweede deel geeft weer welke deel van de buurt- en wijkbewoners meldt dat zo'n locatie er niet is.

Een vijfde stadgers maakt gebruik van club- of buurthuis

Gemiddeld maakt een vijfde van de inwoners van de gemeente Groningen wel eens gebruik van het lokale club- of buurthuis. De helft daarvan, 11 procent van het totaal, komt daar zeker eens per maand. De rest, 8 procent van het totaal, maakt sporadisch gebruik van het club- of buurthuis in wijk of buurt.

Club- en buurthuizen Vinkhuizen-zuid en Hoogkerk/de dorpen meest benut

Er zijn behoorlijk grote verschillen tussen de onderscheiden delen van de stad. Onder de bewoners van Vinkhuizen-zuid en Hoogkerk/de dorpen vinden we de meest trouwe bezoekers van het plaatselijke club- of buurthuis. Van hen komt 27 procent hier maandelijks, en 20 procent zelfs minstens twee keer per maand.

Aan de andere kant van het spectrum staan de wijk Centrum en zijn aandachtsbuurt Binnenstad-noord, samen met de Grunobuurt en de Oosterparkwijk. Minder dan 5 procent van de buurtbewoners komt maandelijks in het club- of buurthuis, 90 procent of meer komt er nooit.

Club- en buurthuizen bekend waar ze het meest nodig zijn

Van de bewoners van de wijk Nieuw-west meldt maar liefst 44 procent dat er in zijn buurt geen club- of buurthuis is. Dit is meer dan vier keer zoveel als gemiddeld in de stad. In de wijk Centrum kent een vijfde van de bewoners geen club- of buurthuis in de buurt.

Vrijwel alle bewoners kennen een club- of buurthuis in de wijken Lewenborg, Beijum, Vinkhuizen, de Korrewegwijk/De Hoogte en de Oosterparkwijk en hun aandachtsbuurten. Dit is ook het geval in aandachtsbuurten De Wijert-noord en Tuinwijk. Deze wijken en buurten scoren in de lagere regionen als het om leefbaarheid gaat. We kunnen dus concluderen dat de club- en buurthuizen bekend zijn in de delen van de stad waar ze het meest nodig zijn.

